

Náxos

Páros en Antíparos

Saskia van Bommel

Colofon

Náxos

© 2019 Odyssee Reisgidsen

© 2019 Saskia van Bommel

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze website mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Náxos

Tekst: Saskia van Bommel

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Kaart: UvA Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Foto's: Saskia van Bommel tenzij anders vermeld

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Odyssee zoekt auteurs

Naar IJsland, Extremadura of een andere onbekende bestemming aan de randen van Europa of de wereld geweest? En je wilt een reisgids schrijven? Meer informatie over het schrijven van een reisgids vind je op onze website.

Volg Odyssee Reisgidsen op Facebook, Twitter en Instagram

www.odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Foto omslag: Portára-tempel, het icoon van het eiland Naxós. Foto BigStock

Foto titelpagina: Zicht op Chóra (Naxós). Foto BigStock

Foto pag. 6: Kasteel in Chóra (Naxós). Foto BigStock

ISBN 9789461230539

Voorwoord

Alles wat Griekenland aantrekkelijk maakt, is terug te vinden op Nákos, Páros en Antíparos: van mythologie en oude beschavingen tot weelderig groen of ruige rots landschappen met om elke bocht een kijkje op de gouden stranden en de helderblauwe zee. De witte dorpen met vierkante huizen en hun gekleurde luiken in de steegjes steken daar prachtig bij af.

Nákos, Páros en Antíparos bieden de toerist elk op hun eigen wijze een mooi beeld van de Cycladen. Het relatief groene Nákos maakt indruk met zijn Venetiaanse torens en schitterende valleien. Páros biedt de vele toeristen de opmerkelijke combinatie van maar liefst 62 stranden en minstens zoveel kerken. Op Antíparos ten slotte kan de toerist op een van de rustige stranden bijkomen van deze kosmopolitische eilanden en mijmeren over de duizenden jaren die de grot en de opgravingen aan zich hebben zien voorbijtrekken.

Ik wens je veel plezier met deze Odyssee Reisgids!

Saskia van Bommel

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips over hotels, pensions, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een e-mail naar: info@odyssee-reisgidsen.nl

Inhoudsopgave

Een schets van Nákos

- Nákos verkennen 7
- Geschiedenis van Nákos 8

Nákos van streek tot streek

- Odyssee's aanraders Naxós 11
- Chóra en omgeving 12
- Zuid-Naxós 17
- Noordoost-Nákos 23
- Zuidoost-Nákos 29

Páros

- Páros verkennen 36
- Geschiedenis van Páros 37
- Odyssee's aanraders Páros 40

Páros van streek tot streek

- Parikiá en omgeving 41
- Noord-Páros 47
- Midden-Páros 52
- Zuid-Parós 58

Antíparos

- Antíparos verkennen 61

Achtergrondinformatie

- Landschap en bevolking 67
- Politiek en Samenleving 69
- Cultuur 72

Nákos, Páros en Antíparos A-Z

- Praktische informatie 76
- Praktisch ABC 83
- Een mondje Grieks 87

Kaders

- Marmer van Nákos 26
- Kítron 31
- Manólis Glézos: politicus en schrijver 33
- Philótheos en Graf von Merenberg 39
- Legendes van de Ekatondapilianíkerk 43
- Mânto Mavrogénous: financier van Grieks verzet 45
- Athanasios Parios: theoloog, filosoof en schrijver 54
- Markies de Nointel 63
- Pasen 70

Náxos verkennen

Het dorp Mélanes is een van de oudste nederzettingen op Náxos

Náxos (Grieks: Νάξος) is niet alleen het grootste eiland van de Cycladen, maar heeft ook de hoogste berg, de Zas die 1004 m boven de zeespiegel uittoert. Noordelijker staat de Kónoros Fanari die met zijn 997 m er niet veel voor onderdoet. De dalen zijn er vruchtbaar waar onder meer citrusvruchten, olijven en druiven worden verbouwd. Tussendoor staan de boerderijen met tal van koeien, waarvan de mest de Griekse lucht zo nu en dan een haast Nederlandse aroma geeft. In de bergen grazen vooral geiten en schapen. Zij zorgen voor de melk waarmee kaas wordt gemaakt. In het oosten van het eiland worden nog steeds marmor en amaryl ontgonnen. Amaryl is een fijnkorrelig gesteente dat onder meer gebruikt wordt om schuurpapier van te maken.

'Dit eiland was een zegen: rust, onschuldige gezichten, meloenen in overvloed, de perziken, vijgen, de kalme zee. Ik kon uren naar de gezichten van de mensen kijken: zij hebben nooit de angst gekend voor een Turk of beving. Ik zag geen uitgebluste ogen. Hier heeft vrijheid de behoefte aan vrijheid uit geband. De levensvreugde hier is als kalm, slapend water... Als het al ooit werd verstoord, dan waren dat slechts kleine rimpeltjes in het water. Veiligheid en de rust ervan, dat was het eerste dat het eiland me schonk als ik op Náxos rondliep... Wat een overvloed, wat een zaligheid...'

Nikos Kazantzákis in: *Verantwoording aan El Greco*

Nákos heeft een oppervlakte van 448 km² en staat in de rangorde van de grootste Griekse eilanden op de elfde plaats. Het eiland is ca. 38 km lang en het breedste gedeelte meet ca. 21 km. De kustlijn bestrijkt ongeveer 150 km en kent een grote variatie. Nákos telt bijna 25.000 inwoners, van wie de meesten in de hoofdstad Nákos(-stad) wonen. In de volksmond wordt de stad Chóra genoemd: hoofdstad, zoals op de meeste eilanden. Hier wonen ongeveer 15.000 mensen.

Nákos behoort geografisch gezien tot de Centrale en Oostelijke Cycladen, waar ook Páros en Antíparos toe behoren. Het toerisme vormt tegenwoordig de belangrijkste bron van inkomsten, niet in de laatste plaats door de relatief grote zandstranden en duinen langs de kust. Naast Chóra zijn de badplaatsjes Ág. Prokópios, Ág. Ánna en Pláka populair bij de toeristen. Meer landinwaarts vind je grotere plaatsen zoals Chalkí(o), Filóti, en Apíranthos.

Het eiland heeft vruchtbare dalen en weelderig groene kloven en kent veel verschillende biotopen. Her en der rijzen Venetiaanse torens op die een mooi accent aan het omringende landschap geven. En natuurlijk zijn er de voor de Cycladen zo typerende witgekalkte, vierkante huisjes. Het eiland staat bekend om zijn marmer, amaril en zijn wijn. Ook de plaatselijke likeur (*kíttron*) is een bekende delicatessen van het eiland.

Geschiedenis van Nákos

Oudheid

Nákos werd rond 3000 v. Chr. het episch centrum van de zogenaamde Cycladische Cultuur toen er de eerste nederzettingen verrezen. De Cycladische beschaving duurde zo'n duizend jaar en ontstond vermoedelijk op Santoríni voordat het eiland werd vernietigd door een vulkaanuitbarsting. Het was een welvarende maatschappij die bestond uit zeelui die handel dreven in het oosten van het Middellandse Zeegebied. Ook vierde de landbouw er hoogtij, wat blijkt uit de gevonden *figurines* (beeldjes).

Nákos lag op de kruising van de vaarroutes naar Anatolië en het was een van de eerste eilanden waar met marmer werd gewerkt. De kwaliteit ervan was zo goed dat ook de inwoners van Kréta er interesse in hadden. In een handelsdepot uit die tijd op de oostkust van Kreta werden dezelfde potten gevonden als die op Nákos werden gebruikt. De brandcatastrofe die aan de oostkust van de Middellandse Zee in ca. 1200 v. Chr. huishield, vernietigde ook een deel van Nákos. Daarnaast viel de noord-zuidverbinding weg na de vulkanische ramp op Santoríni. De tsunami die daardoor werd veroorzaakt, veegde ook tal van havens en vloten weg.

Rond 1000 v. Chr. werd Nákos gekoloniseerd door Ioniërs uit Attica. Zij stichtten de stad Nákos en maakten de omringende vlakten vruchtbaar. In de 7de- en 6de eeuw v. Chr. kende het eiland een opvallende bloeiperiode. De tiran **Lygdamis** die van 550 tot 524 v. Chr. heerste, had daar een grote hand in. Hij riep de bevolking op tegen de adel in opstand te komen. Die had oorspronkelijk alle grond in bezit. Interessant detail is dat Lygdamis zelf tot de aristocratie behoorde. Vervolgens greep hij de macht, maar niet zonder hulp van zijn collega-tirannen Pisis-tratus (van Athene) en Polycrates (van Sámos).

De Naxiótis steunden in 502 v. Chr. de Ionische opstand. Als dank werd het door de Perzen vernietigd in 490. Het zou nooit meer de hoogtijdagen kennen zoals daarvoor. Nákos sloot zich met duidelijke tegenzin aan bij de Delisch-Attische

Zeebond om de Perzen te verslaan. Maar Athene stond aan het hoofd ervan en dat was de Naxiôtis een doorn in het oog. Het stadstatensysteem in Griekenland zorgde er echter voor dat Griekenland op den duur niet echt veel macht meer had in het Middellandse Zeegebied. Net als veel andere eilanden werd Naxos in de loop der tijd veroverd door Egyptenaren, Macedoniërs, Ptolemaeus I Soter (veldheer onder Alexander de Grote, koning van Egypte en stichter van de Egyptische dynastie der Ptolemaeën), Rhodos en Romeinen. Naxos had aan betekenis ingeboet en ging geruisloos over in de Byzantijnse periode.

Portára, de poort van de niet-afgebouwde tempel van Apollo. Foto Tineke Hofman

Hertogdom Naxos

Pas in 1207 brak in Naxos weer een periode van bloei aan. Toen verzamelde de Venetiaan **Marco Sanudo** een vloot bij elkaar en veroverde Naxos, en dat was het begin van het hertogdom Naxos (ook wel hertogdom van de Archipel genoemd of hertogdom van de Egeïsche Zee).

In 1227 kwam er met zijn een eind aan zijn heerschappij, maar het hertogdom bleef bestaan onder zijn opvolgers tot in 1566. Toen kwamen de Turken.

Turkse bezetting

Vanaf 1537 werd Naxos bezet door de Turken, slechts onderbroken door een korte periode van Russische overheersing gedurende de Eerste Turks-Russische oorlog van 1770-1774.

Daarna kwam Naxos weer in handen van de Turken tot aan de Griekse Revolutie van 1821. De Naxiôtis verzetten zich met hand en tand tegen de Turkse bezetters. Griekenland werd in 1830 officieel onafhankelijk en ook Naxos sloot zich in 1832 aan bij de nieuwe staat en werd het bestuurlijke centrum van de Cycladen. Tot aan de Tweede Wereldoorlog was Chalkí de hoofdstad van Naxos.